

Des d'un inici, l'home ha creat imatges. A la prehistòria troben les pintures murals dintre les caveres; els egipcis decoraven les seves piràmides amb jeroglífics que jugaven amb la força de les imatges; els medievals omplien les esglésies de murals; en general, el pintor sempre ha buscat diferents tècniques de producció d'imatges, uns més realistes i altres més surrealistes. Crear imatges, com veiem, és una tradició que ha nascut amb l'home. Els avenços tecnològics ens han donat nous mitjans d'expressió que cada un en el seu moment ha representat una revolució. Primer la fotografia, després el cinema i ara el video. El video que cada dia ofereix més possibilitats: el video comercial, l'educatiu i l'artístic.

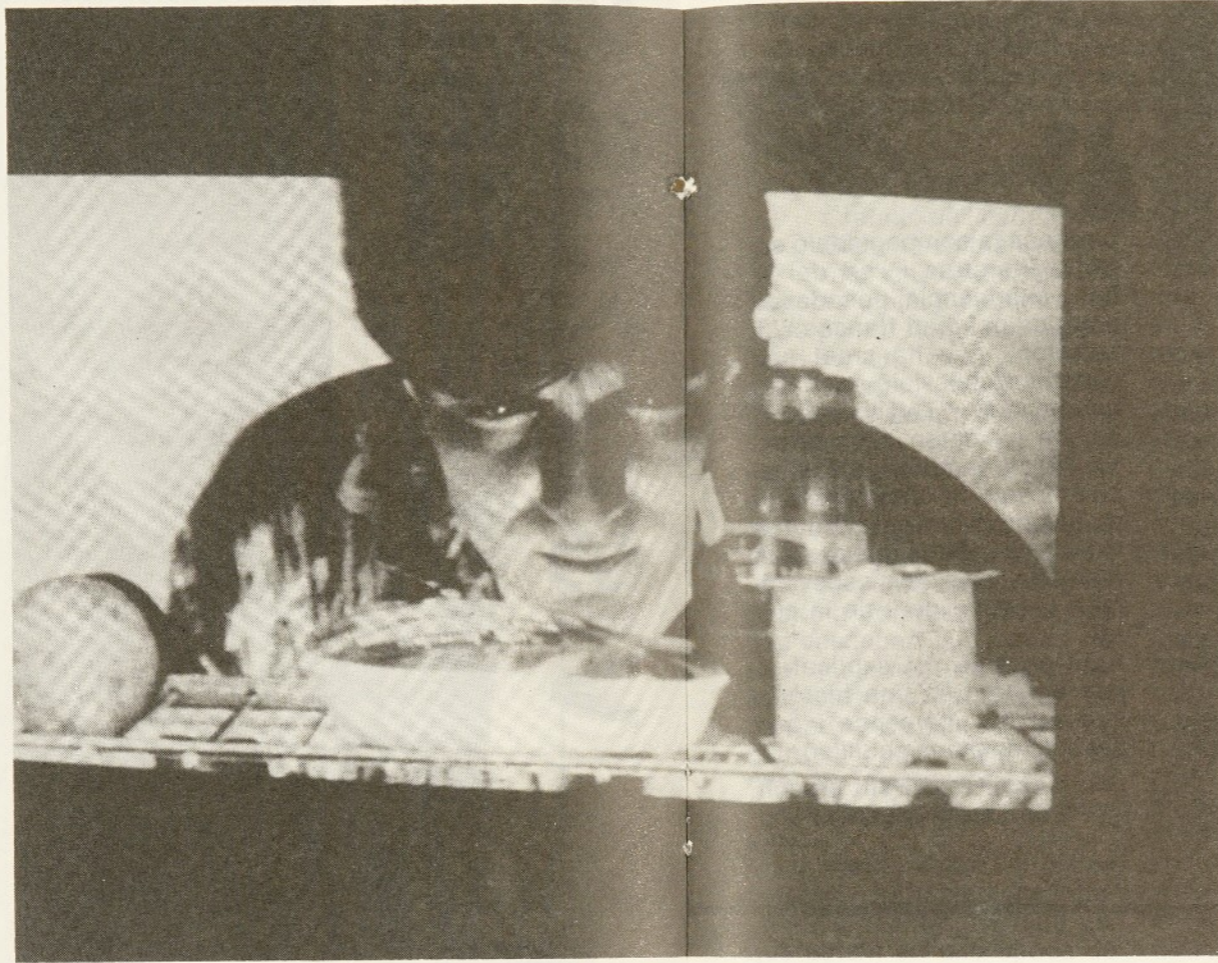
10

"Durante la última quincena de septiembre se celebró una nueva edición de video profesional de Brighton (International Broadcasting Convención)... Destacó como novedad más importante el sistema de vídeo de alta definición (HDVS) presentado por Sony. Este sistema alcanza una resolución de 1.125 líneas y la información publicitaria de la casa afirma que su calidad es superior a la del negativo 35 mm. La ventaja de un sistema compacto de alta definición como éste (HDVS) consiste en que se obtiene la misma definición de imagen tanto en origen, grabación, reproducción y proyección en pantalla. Las 1.125 líneas de resolución suponen por primera vez una calidad de proyección similar a la de 35 mm. Esto abrirá el debate acerca de la posibilidad de filmación de largometrajes en video".

Aquesta notícia apareguda a la revista "La Luna de Madrid" ens dona una visió de l'avenç tecnològic que s'ha produït en el camp del video. Si ara es comença a parlar de la substitució de les tècniques cinematogràfiques per les del video, no fa massa temps que aquest sistema audiovisual es trobava en la seva prehistòria. En els seus inicis, el video es va presentar com una alternativa al cinema en el seu aspecte de miniproduccions publicitàries per televisió, i com sempre, les tècniques de persuasió són les pioneres en la busca dels elements més sofisticats dins del camp de l'audiovisual.

VIDEO CLIPS

D'aquesta vessant comercial del video neixen a Anglaterra l'any 78 els primers video-clips ara ja molt coneguts entre nosaltres, caracteritzats per tenir un format més o menys de tres minuts, amb un guió narratiu i que serveixen per recolzar el llançament d'una cançó o d'un grup. A partir d'aquesta data els clips s'han desenvolupat de forma espectacular i van arribar a principis dels 80 a ser l'avantguarda de l'audiovisual, la forma i la utilització més nova dins un medi també nou com és el video. I era en aquesta època que Julián Alvarez, cap de l'àrea de video d'una escola de la imatge de Barcelona, afirmava que "els clips són en aquests moments l'expressió més d'avantguarda a nivell d'audiovisual que s'està donant, potser per la confluència de gent de tres camps diferents: el camp de l'art plàstic, el de la música i el de l'audiovisual estrictament". Per veure l'abast d'aquesta exposició dels clips als anys 80, només cal dir que a Anglaterra l'any passat, es van fer 2.000 clips, s'hi van invertir al voltant d'uns 2.500 milions de dòlars i es van comercialitzar aconseguint una venda de 20.000 video-clips a les botigues. Per altra banda, als EEUU, cantants com Michael Jackson, David Bowie, Rolling Stones, Eddy Grant, Billy Joe, The Kings, Donna Summer, Lionel Richie, The Who, Niel Young i altres han mogut molts milions de dòlars per produir els seus propis clips i

"Hermetikoa" video guanyador en el festival de San Sebastian

per llançar les seves noves cançons. Una de les produccions que més polèmica i espectacular va causar fou la de "Thriller" de Michael Jackson que en la seva realització va gastar 1.100.000 dòlars i només durant la primera setmana al mercat se'n van vendre 200.000 exemplars.

ELS ULTIMS

A l'estat espanyol aquest boom va tardar una mica més, no va arribar fins a principis d'aquest any. Tots els mitjans de comunicació en parlaven, els principals grups s'afanyaven per aconseguir el seu propi clip. Però no tot eren flors i violes, hi havia una manca de mitjans econòmics prou remarcable. La gent relacionada amb el món del video n'era conscient, Ignasi Julià de la revista "Video" deia que "sí, com tot, aquí anem retrassats, sobretot per la manca de diners". I també, Miquel Benabarre, que junt amb altra gent realitzaren dos clips del grup bar-

celoní Distrito V, manifestava molt expressivament: "uf, no hi ha diners per a fer clips promocionals ben fets, l'única gent que encara els pot fer són els grups de moda a nivell estatal". A poc a poc sembla que s'han anat superant els problemes, actualment ja existeix més d'un programa als diferents canals de televisió de l'estat dedicats exclusivament a oferir video-clips, com per exemple "Disco-Visto" de TVE i "Plaitagensam" del circuit català de TVE. Si aquest fet és molt distant encara del circuit de televisió per cable anomenat MTV de Nord-Amèrica, dedicat exclusivament a l'emissió de vídeos musicals i que compta amb una audiència de disset milions i mig de llars, no es pot negar que malgrat tot es tirava endavant. Els efectes d'aquest boom no tan sols es veuen en els programes de televisió, les discoteques i els bars es van transformant en torn a un nou element central, el video, i així apareixen els video-jo-

keys —els que cavalquen per damunt de l'imatge— i els video-bars.

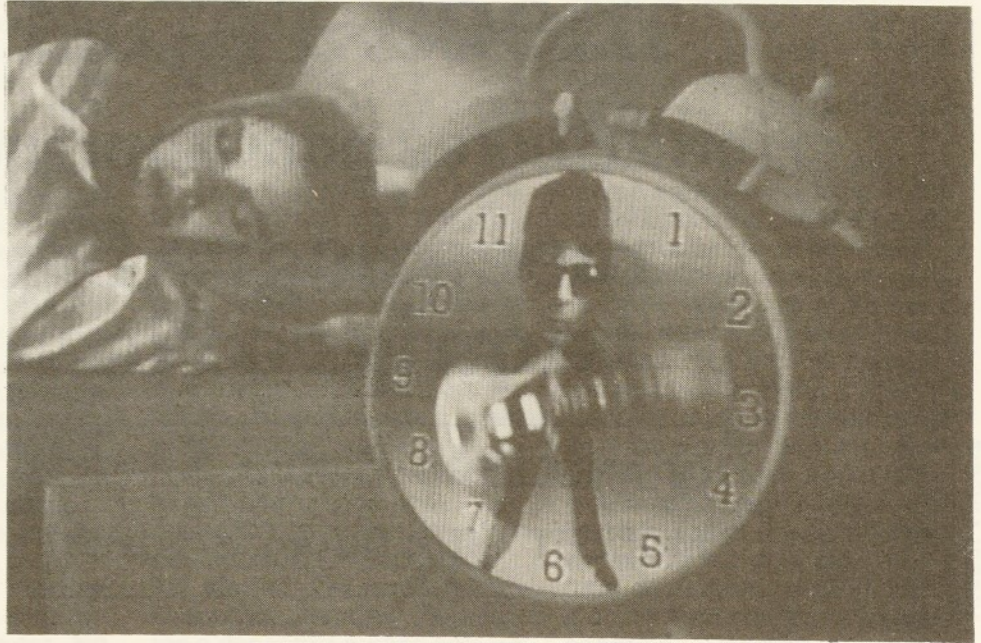
EL VIDEO-ART

A poc a poc, i simultàniament a aquest boom, ha anat sorgint una nova concepció del clip que s'allunya una mica del fet purament comercial. És l'opinió de que els clips són la recerca d'un nou llenguatge visual on, moltes vegades, la força de la imatge i el tipus de narració utilitzada es sobreposen al tema musical, demostrant així que no són sols un acompanyament visual del grup o cantant en qüestió. El mateix handicap del clip, és únicament una estètica funcional o constitueix una nova forma d'art?, dona peu a una altra història, la del video art. Però, què és video art? Segons els videogràfs —nova paraula que hauré d'incloure en el diccionari, gent que es dedica al video— el video art neix de la recerca d'un al-

tre llenguatge en video que no sigui el televisiu. La televisió va sorgir del descobriment d'un nou sistema de producció d'imatges, el sistema elèctric, contraposat al sistema fotoquímic amb pel·lícula del cinema. Ara el video té vida pròpia independentment dels usos televisius i de la funció estrictament comercial. Ha nascut un nou art, la imatge per a la imatge com a principal element i convertir la música o altres elements en secundaris. Però, malgrat la incidència del video-art en els nostres dies, cal remontar-se una mica en el temps per a trobar els seus pioners, allà als anys 60. Nei Jone Paik, un pakistaní conegut avui pel programa que obrí la serie de "La ventana electrónica" que va ser trasmes per via satèl·lit a diferents països alhora, fou un d'aquests pioners que experimentà amb el llenguatge videogràfic. D'altra gent ha seguit el camí dels seus experiments com els catalans Muntades i Elena Balcells que tingueren que anar als EEUU per a "triumfar".

ELS FESTIVALS

Aquesta independència del video, de la qual ja hem parlat, dona lloc a una multiplicació de festivals de video-art des de l'any 83. Aquest any s'ha celebrat el 1er. Festival de video de Madrid, el 2on. de San Sebastián, el 2on. de Up and Down de Barcelona i el primer Festival Internacional de video a Saint Tropez on predominava encara el video clip, però amb una participació important de video-art. Una altra característica del video-art és el intent de buscar les diferències entre el llenguatge cinematogràfic i el del video. Així opina Isidro Ortiz, guanyador del primer premi del 2on. Festival de video de San Sebastian, quan explica el que pretenien en la seva producció "Hermetikoa": "en un principi, volíem resaltar les diferències entre el llenguatge del video i el cinematogràfic. Per fer-ho vam utilitzar un espai tancat concret. La nevera és aquest espai mínim on es succeeixen. les diferents imatges..."

Clip musical del grup "The Cars"